

UNIVERSITY HOSPITAL
OLOMOUC

Faculty of Medicine
and Dentistry
Palacký University Olomouc

Diferenciální diagnostika exacerbací CHOPN

Jaromír Zatloukal

Klinika plicních nemocí a tuberkulózy, FN a LF UP Olomouc

Jarní symposium
„Společně proti exacerbacím CHOPN“
6. dubna 2018, Praha

Diferenciální diagnostika exacerbací

**Akutní zhoršení dušnosti, množství
sputa či jeho purulence**

Anthonisen 1987

**Akutní zhoršení respiračních
symptomů, které vede k přidání léčby**

GOLD 2017

Diferenciální diagnostika exacerbací

Akutní zhoršení dušnosti, množství sputa či jeho purulence

Anthonisen 1987

Akutní zhoršení respiračních symptomů, které vede k přidání léčby

GOLD 2017

Diferenciální diagnostika exacerbací

Odlišení
od jiných
nemocí

Diferenciální diagnostika exacerbací

Srdeční selhání

Pneumonie

Plicní embolie

Pneumothorax

Fluidothorax

Obstrukce dých.cest

(např.aspirace, stenosa trachey)

Srdeční ischemie

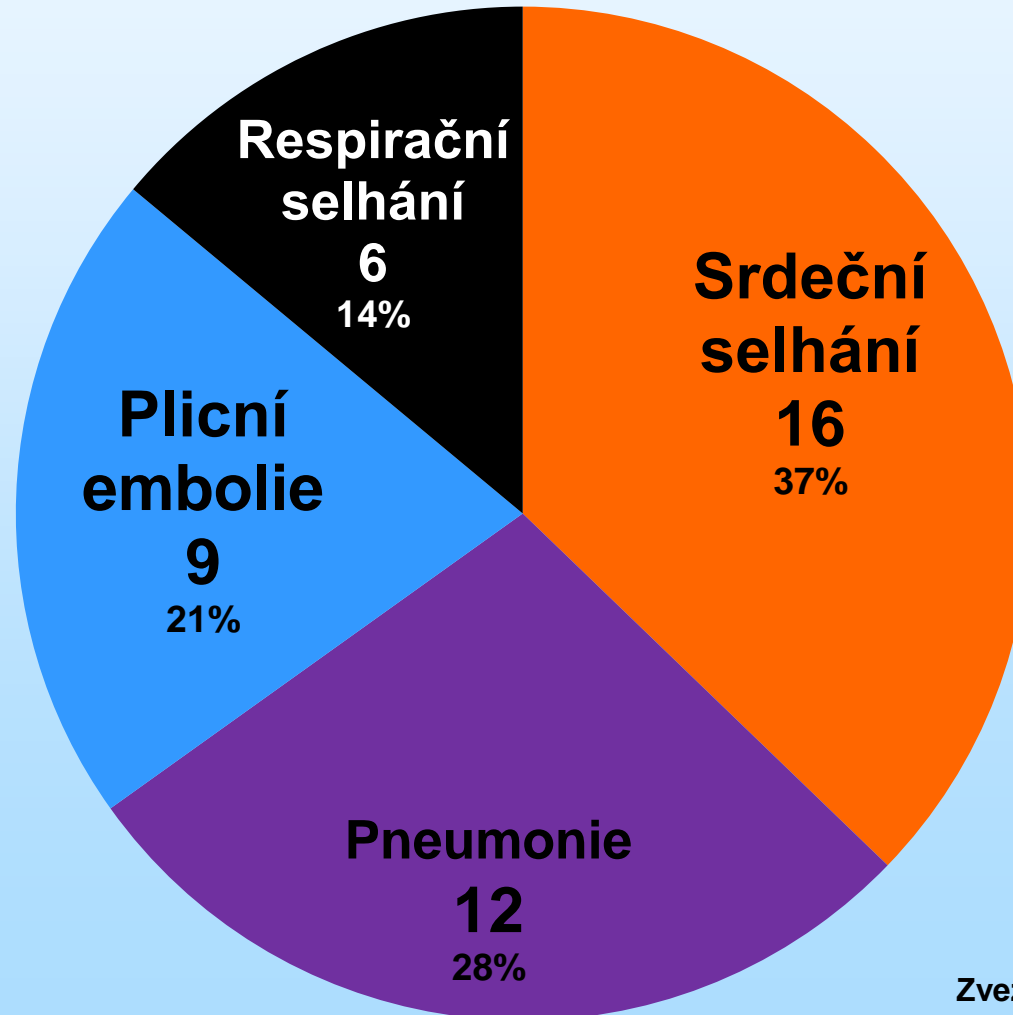

- RTG hrudníku
- CRP
- D-dimery, ev. angioCT
- BNP, event.ECHO
- EKG, troponin
- (spirometrie, bronchoskopie)

Diferenciální diagnostika exacerbací

Pitevní nálezy zemřelých, kteří byli hospitalizováni pro exacerbaci CHOPN

Exacerbace a pneumonie

Exacerbace CHOPN

Záněť převážně v bronších

Pneumonie

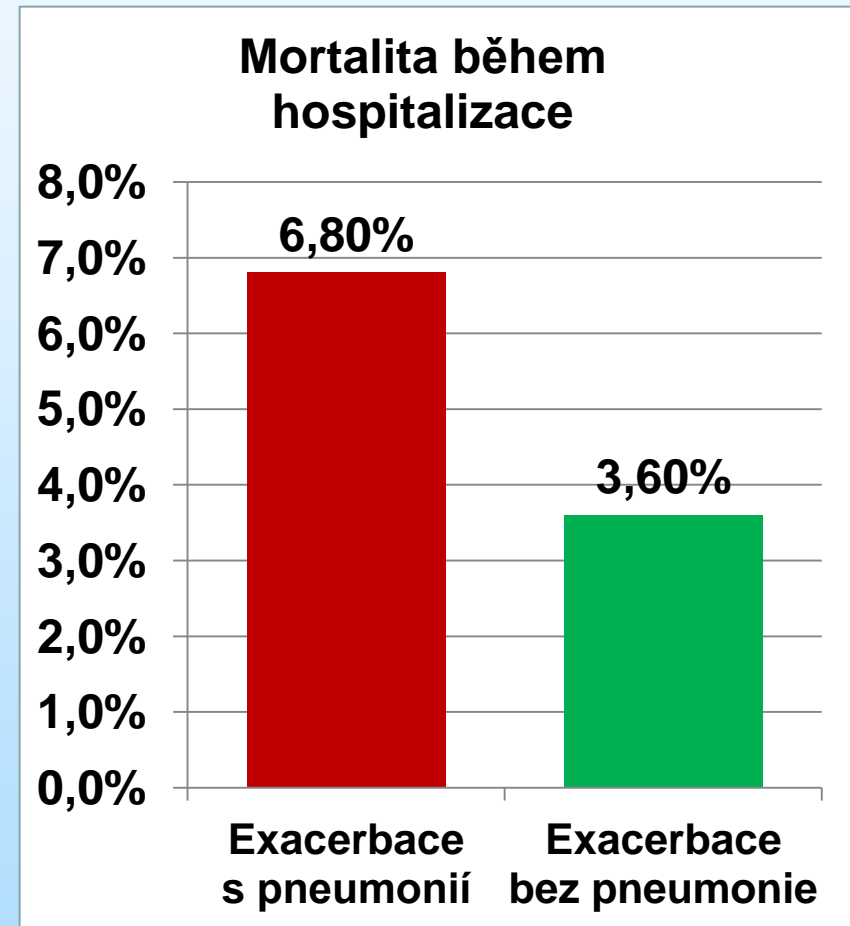
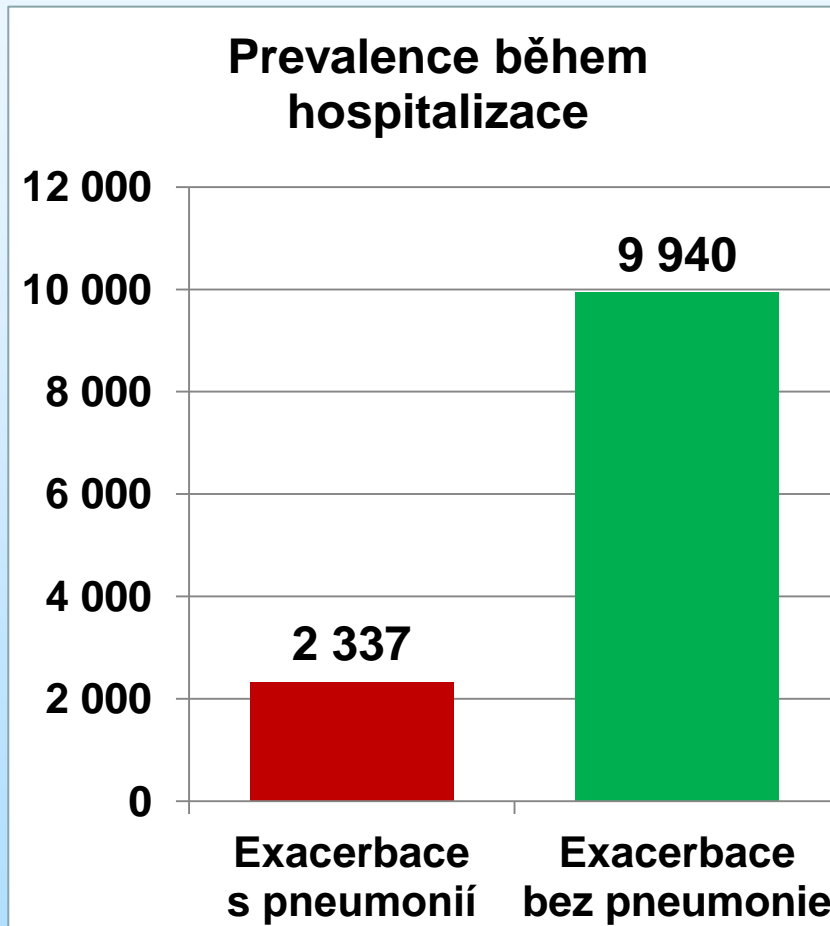
Záněť převážně v alveolech

Inhal.kortikosteroidy

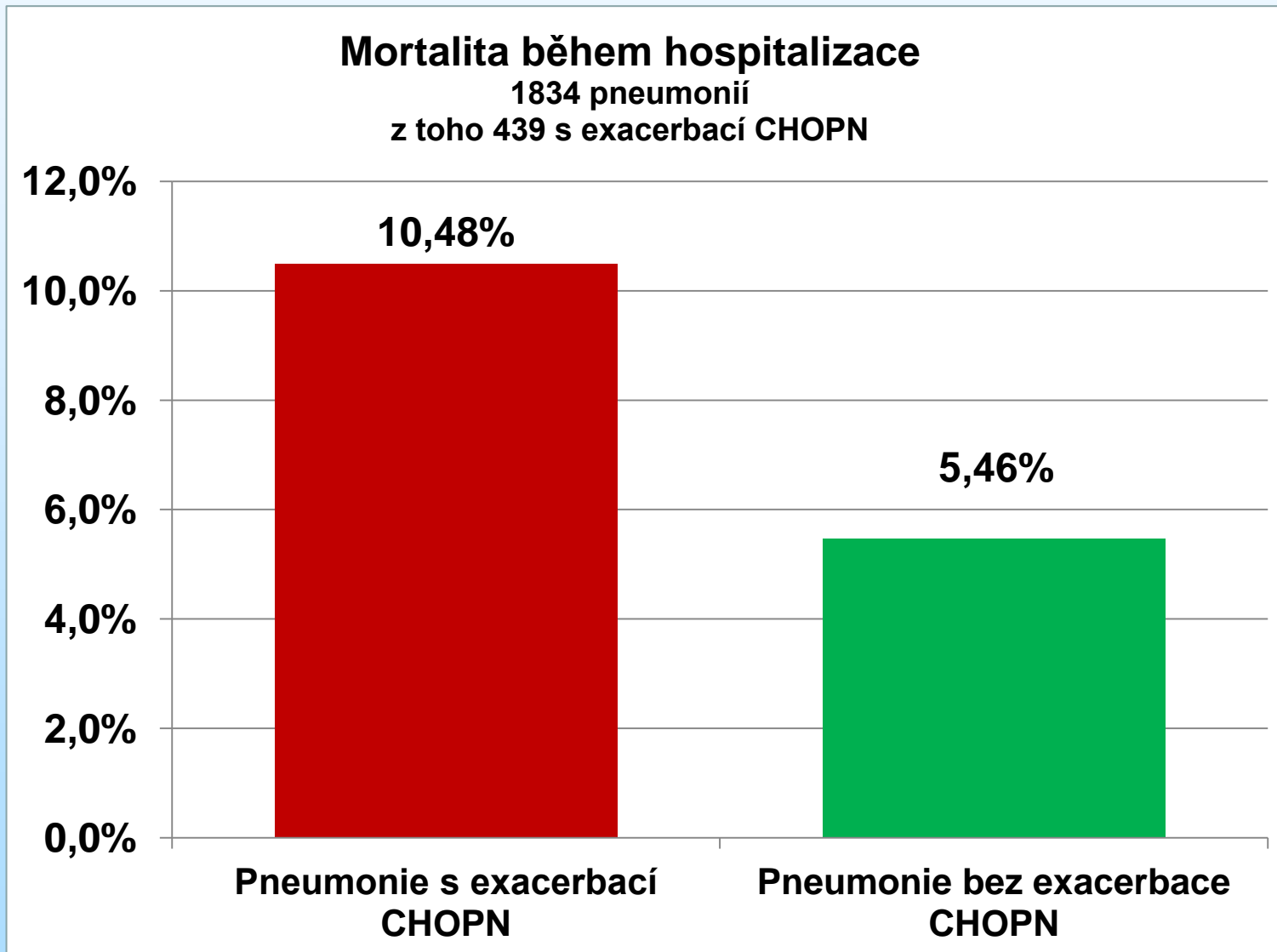
**Zvýšení prevalence
pneumonií**

Exacerbace a pneumonie

Exacerbace a pneumonie

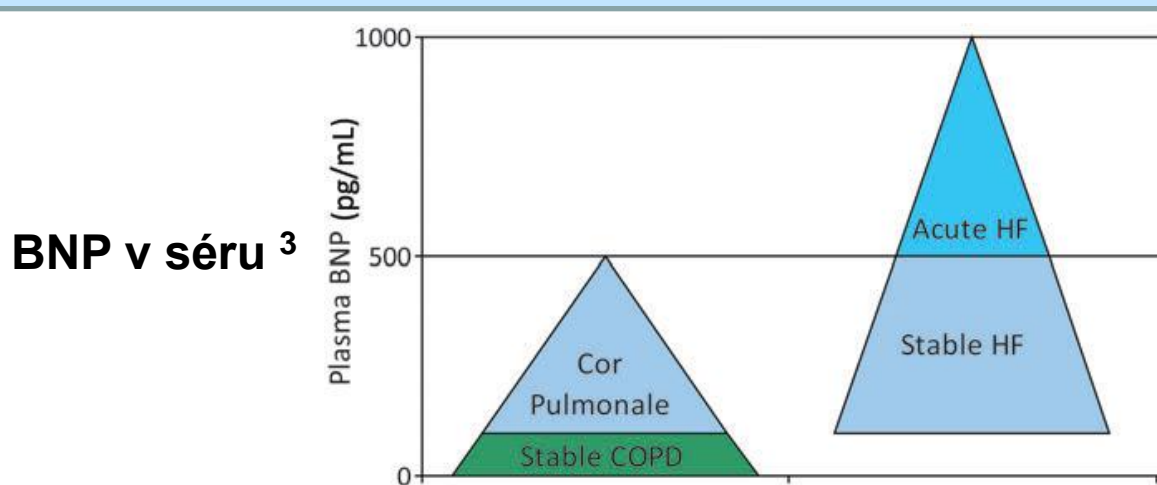
Exacerbace a srdeční selhání

Častá koncidence CHOPN a srdečního selhávání ¹

- Prevalence CHOPN u pacientů se srdečním selháním 11 – 52%
- Prevalence srdečního selhání u pacientů s CHOPN 20 – 30%

Diagnostické markery s nejlepší prediktivní hodnotou ²

- Anamnéza srdečního selhání
- Přítomnost paroxysmální noční dušnosti
- Přítomnost třetí ozvy srdeční, gallopu
- Překrvení v malém krevním oběhu na skiagramu hrudníku
- Fibrilace síní na EKG

¹ Hawkins NM, Eur J of Heart Failure 2009

² Wang CS, JAMA. 2005

³ Hawkins NM, Eur Heart J 2013

Exacerbace a plicní embolie

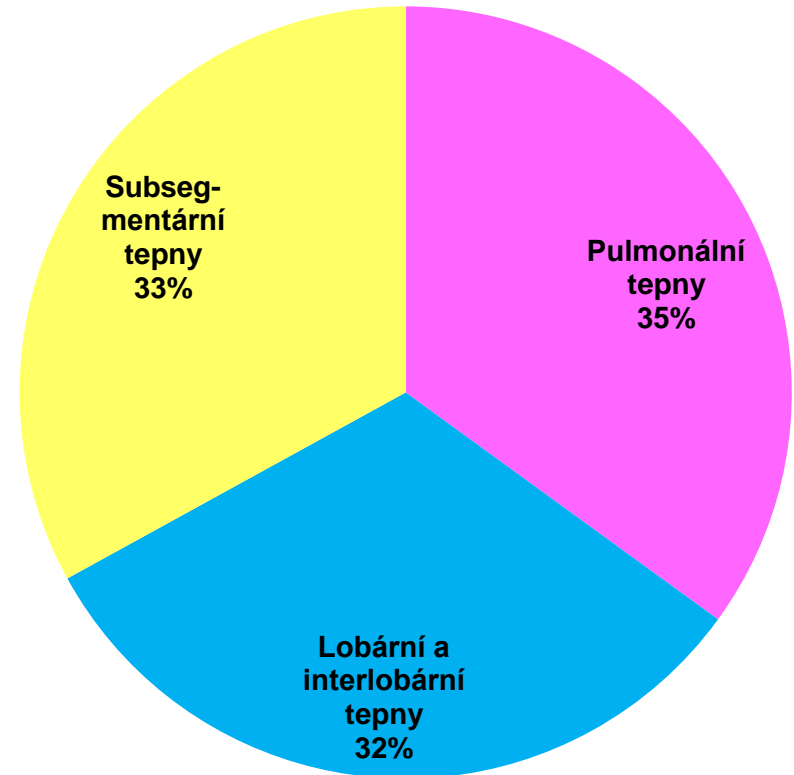
Metaanalýza zahrnující 880 pacientů
s akutní exacerbací CHOPN

Z nich 165 mělo plicní embolii
tj. 18,7%

Pleurální bolest
Hypotense, synkopa,
přetížení pravého srdce dle ECHO
(kašel a expektorace méně často)*

2/3 případů embolie
indikovány k antikoagulační terapii

Lokalizace plicní embolie u AE CHOPN

Diferenciální diagnostika exacerbací

Dif.dg.exacerbací dle symptomů

Anthonisen, typ 1:

**zhoršení dušnosti,
zvětšení množství sputa
a zvýšení purulence sputa**

Anthonisen, typ 2:

dva ze tří příznaků

Anthonisen, typ 3:

jeden ze tří příznaků

Dif.dg.exacerbací dle symptomů

Anthonisen, typ 1:

zhoršení dušnosti,
zvětšení množství sputa
a zvýšení purulence sputa

Anthonisen, typ 2:

dva ze tří příznaků

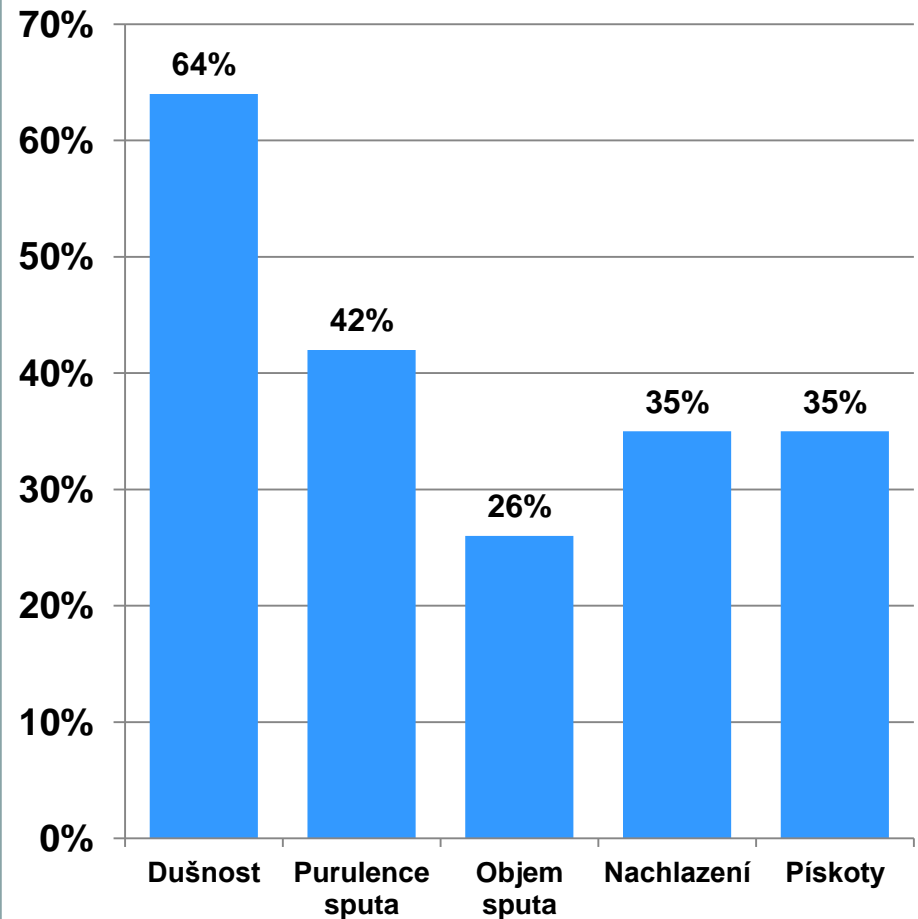
Anthonisen, typ 3:

jeden ze tří příznaků

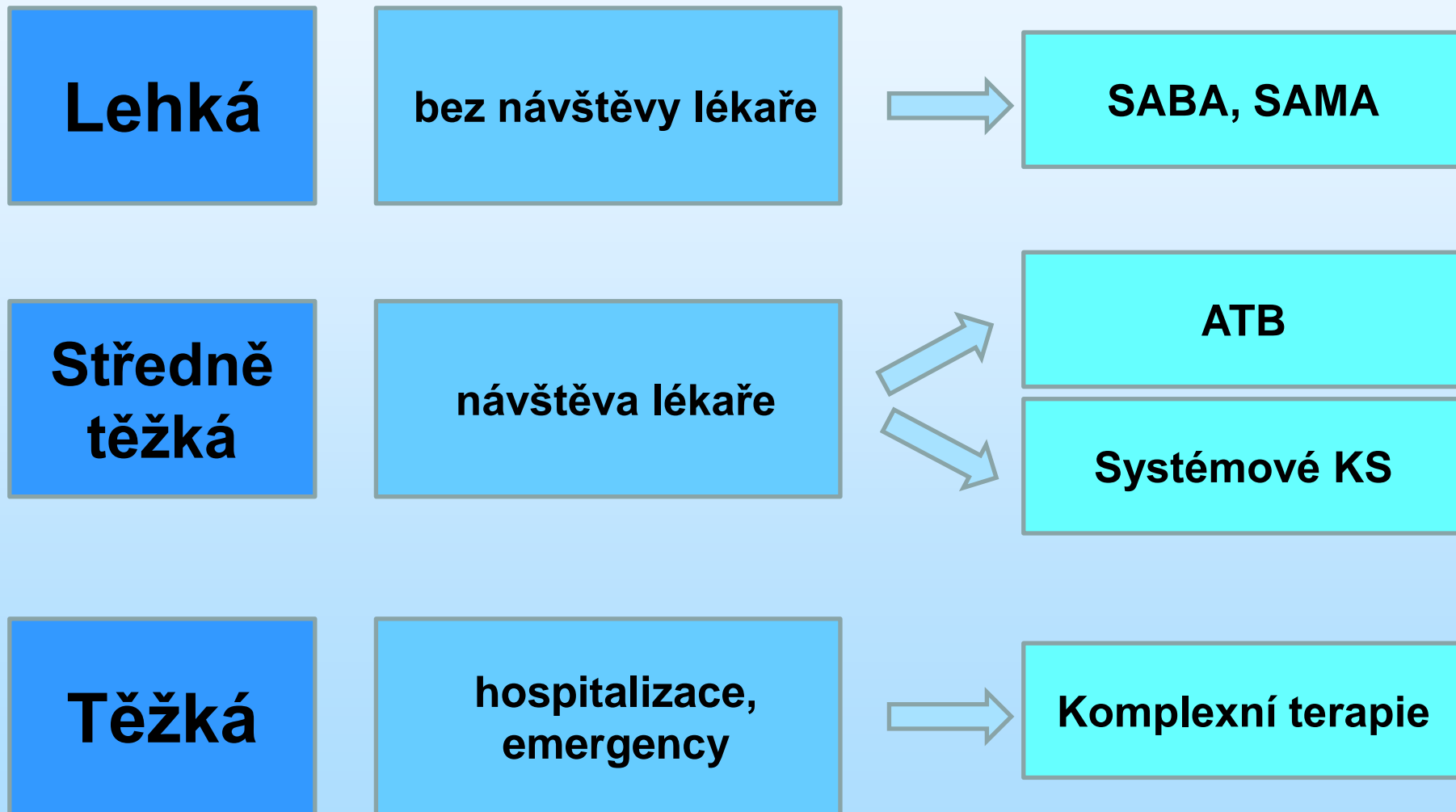
101 pacientů

504 exacerbací

51,4% exacerbací nebylo hlášeno pacientem

Dif.dg.exacerbací dle průběhu (tíže)

Exacerbace dle průběhu (tíže)

Lehká

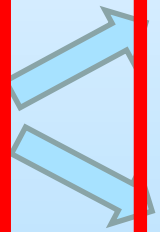
bez návštěvy lékaře

SABA, SAMA

**Středně
těžká**

návštěva lékaře

ATB

Systemové KS

Těžká

hospitalizace,
emergency

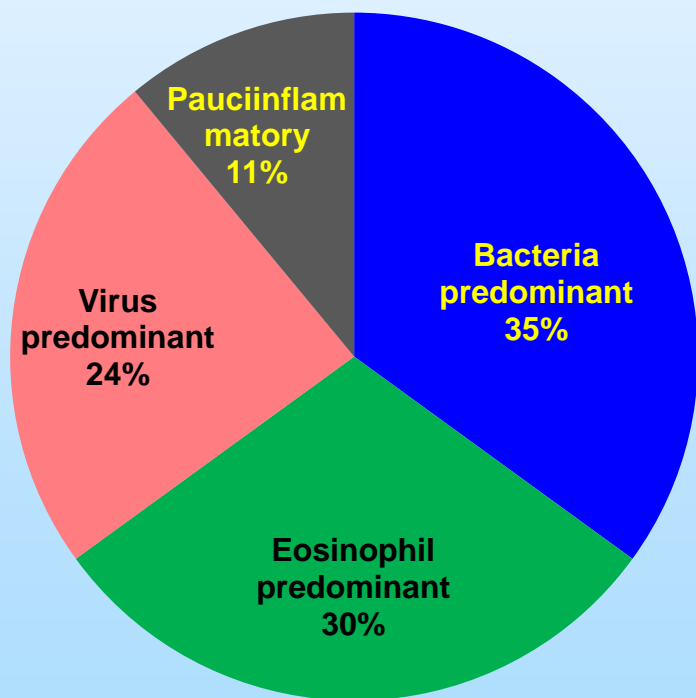

Komplexní terapie

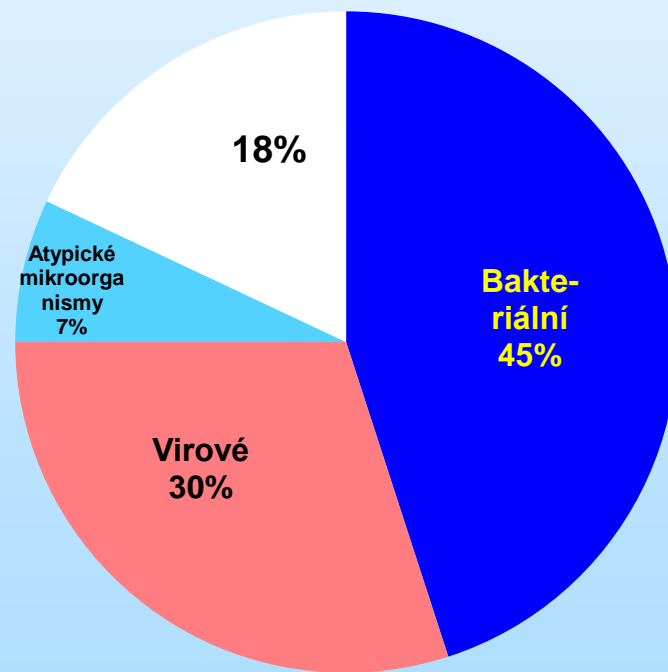

Fenotypizace exacerbací

Část exacerbací je bakteriálních
Část exacerbací je eozinofilních

Bafadhel M: AJRCCM 2011, 184,662–671

Sethi S, Chest, 2000

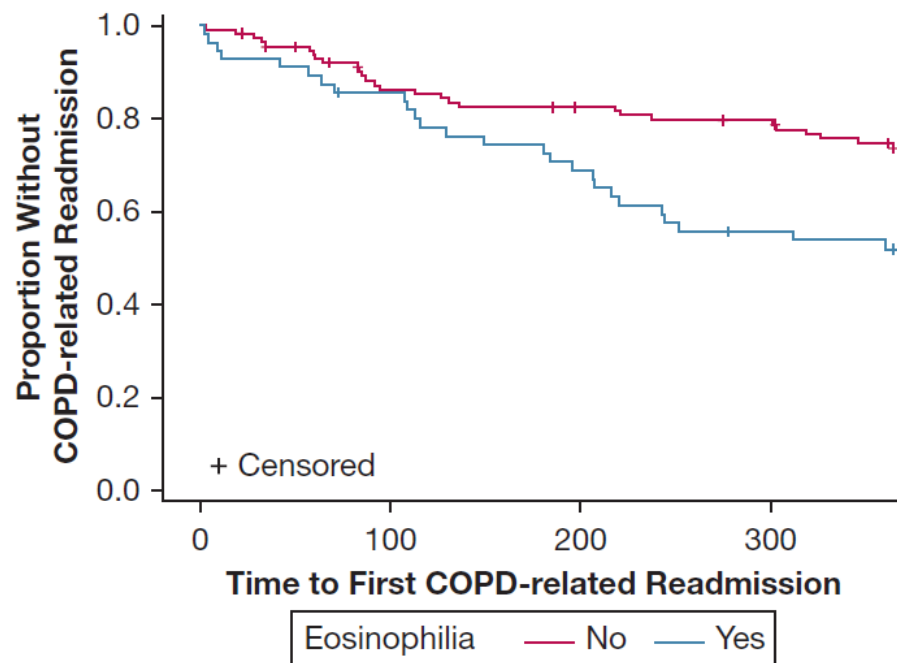
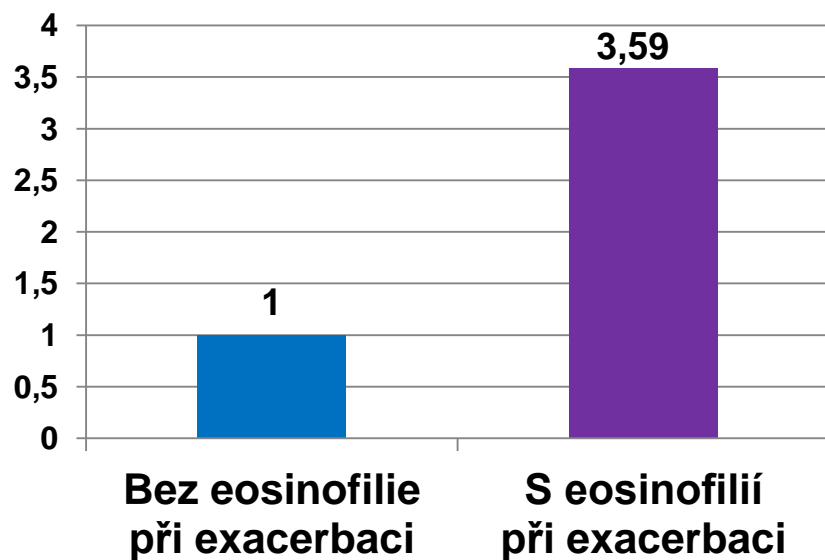
Eozinofilní exacerbace

167 pacientů s CHOPN

55 z nich mělo eosinofilii (33%)

eozinofilie v periferní krvi ≥ 200 buněk/ μ l nebo $\geq 2\%$
na začátku exacerbace

**Riziko rehospitalizace
během 1 roku od exacerbace**

Bakteriální exacerbace

Bakteriální exacerbace

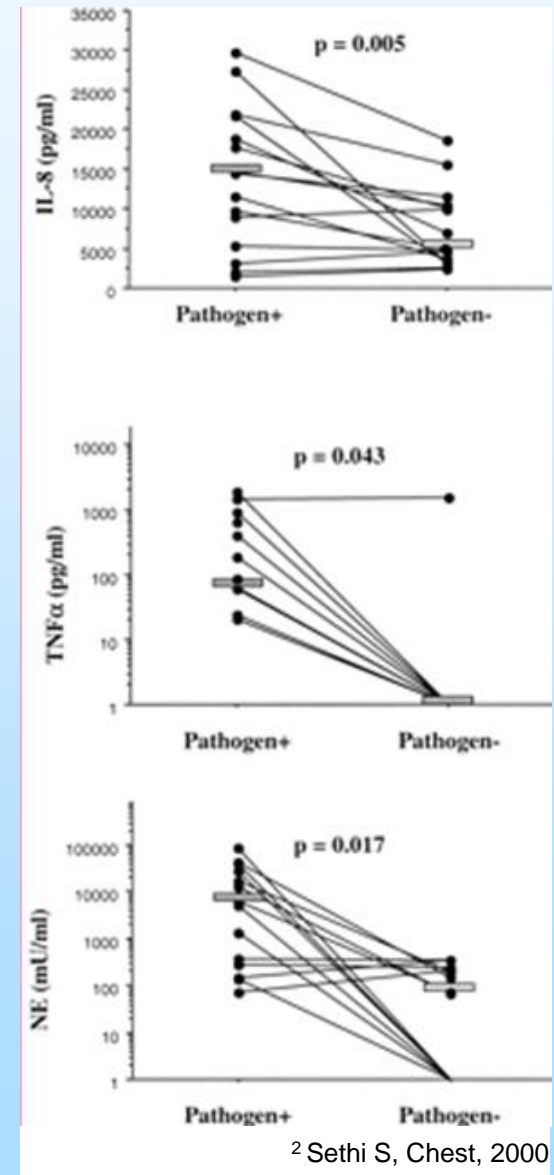
obvykle

Neutrofilie
IL-8
TNF- α

Četnost bakteriálních patogenů při exacerbaci ¹

Pathogen	Percentage of Bacterial Isolates (Range)
<i>Haemophilus influenzae</i>	13–50
<i>Moraxella catarrhalis</i>	9–21
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	7–26
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	1–13
Enterobacteriaceae	3–19
<i>Haemophilus parainfluenzae</i>	2–32
<i>Staphylococcus aureus</i>	1–20

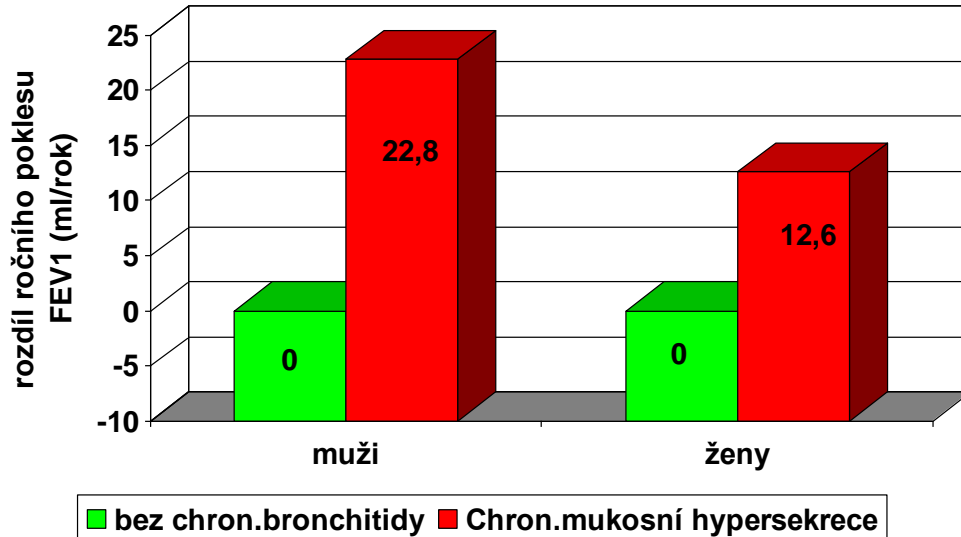
¹ Sethi S, Proc Am Thorac Soc 2004

² Sethi S, Chest, 2000

Bakteriální exacerbace

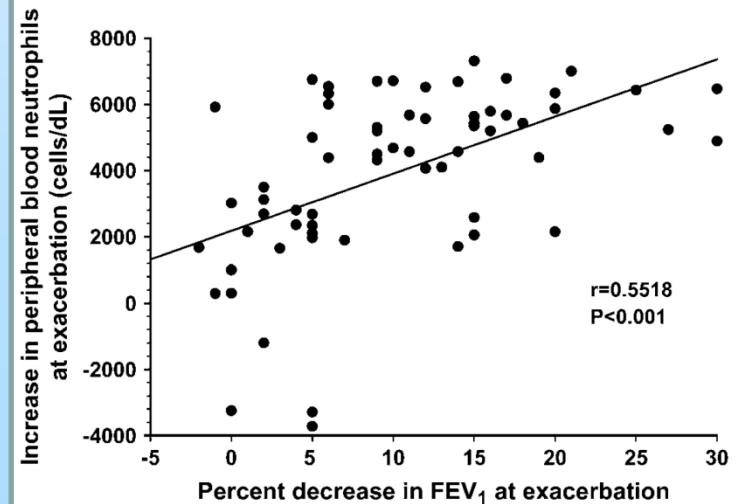
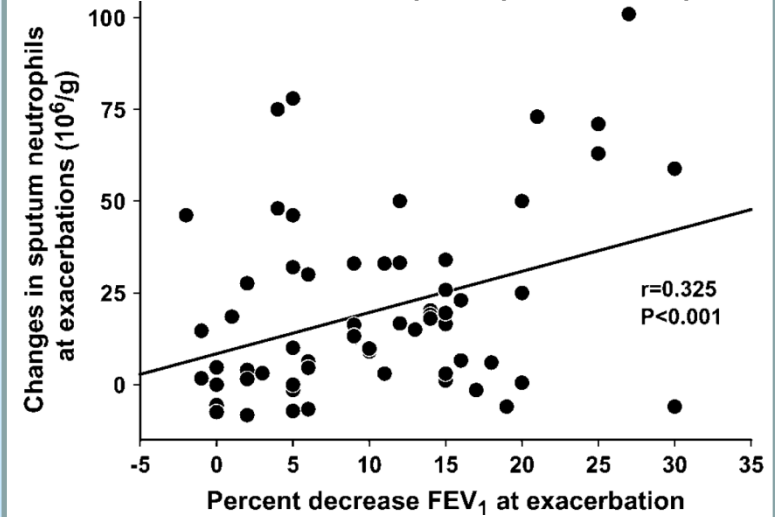
Chronická bronchitida Roční pokles FEV₁

Vestbo et al, AJRCCM 1996

Pokles FEV₁ během exacerbace

v závislosti na neutrofilii ve sputu a periferní krvi sputu

Papi A, AJRCCM 2006

Exacerbace dle průběhu (tíže)

Lehká

bez návštěvy lékaře

SABA, SAMA

**Středně
těžká**

návštěva lékaře

ATB

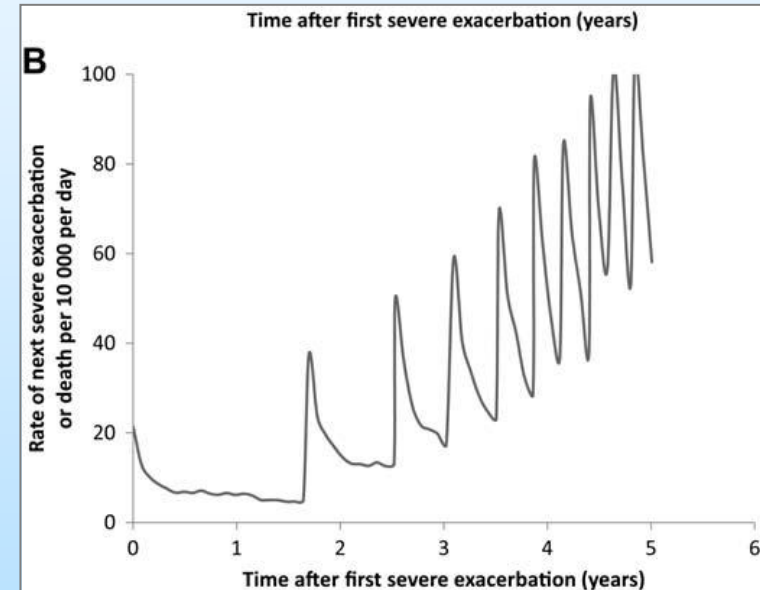
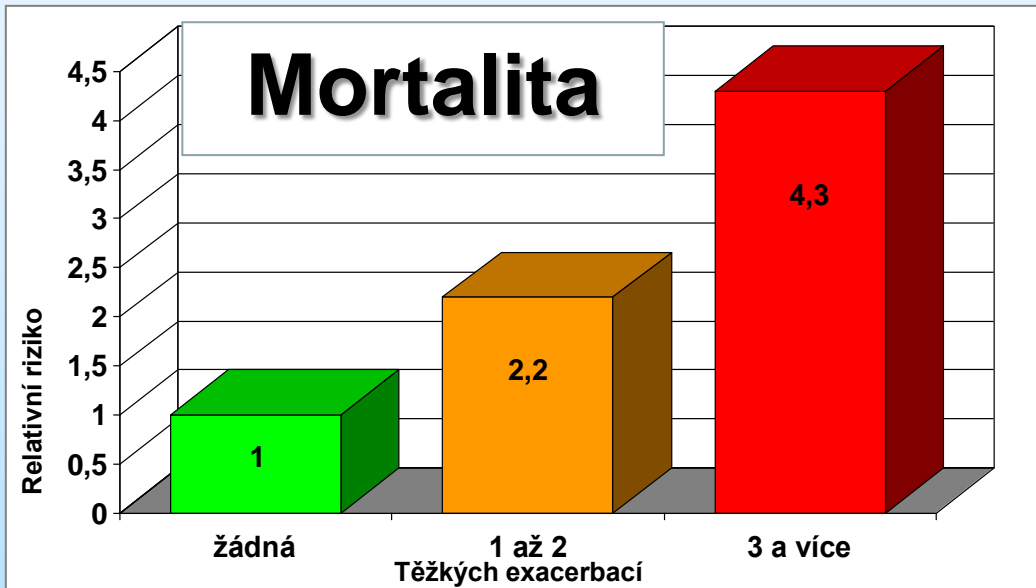
Systemové KS

Těžká

hospitalizace,
emergency

Komplexní terapie

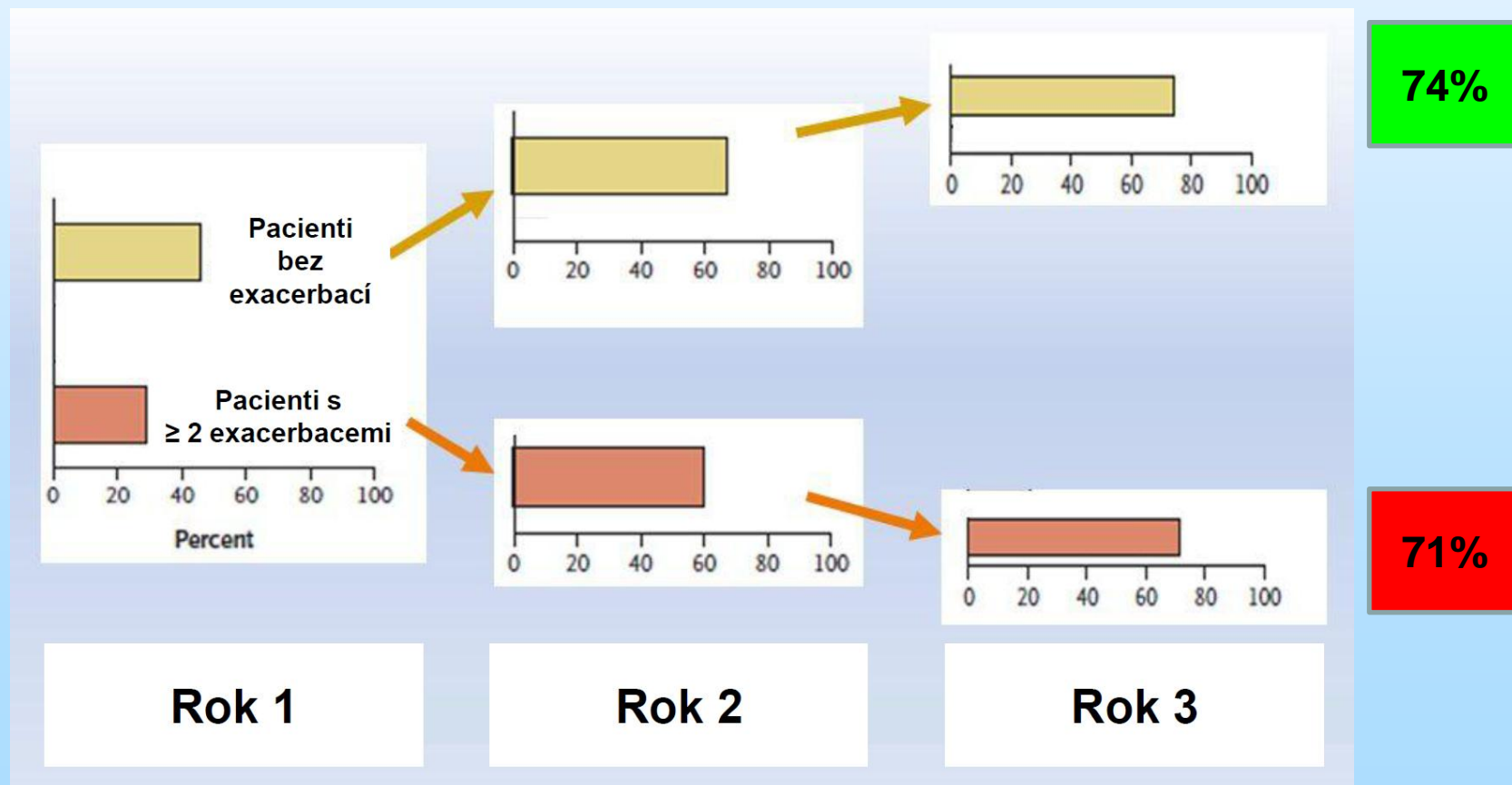
Exacerbace a prognóza

Stabilita exacerbací

71% pacientů, kteří měli časté exacerbace ve dvou následujících letech, měli časté exacerbace také ve třetím roce

74% pacientů, kteří neměli žádnou exacerbaci ve dvou následujících letech, neměli žádnou exacerbaci ani ve třetím roce

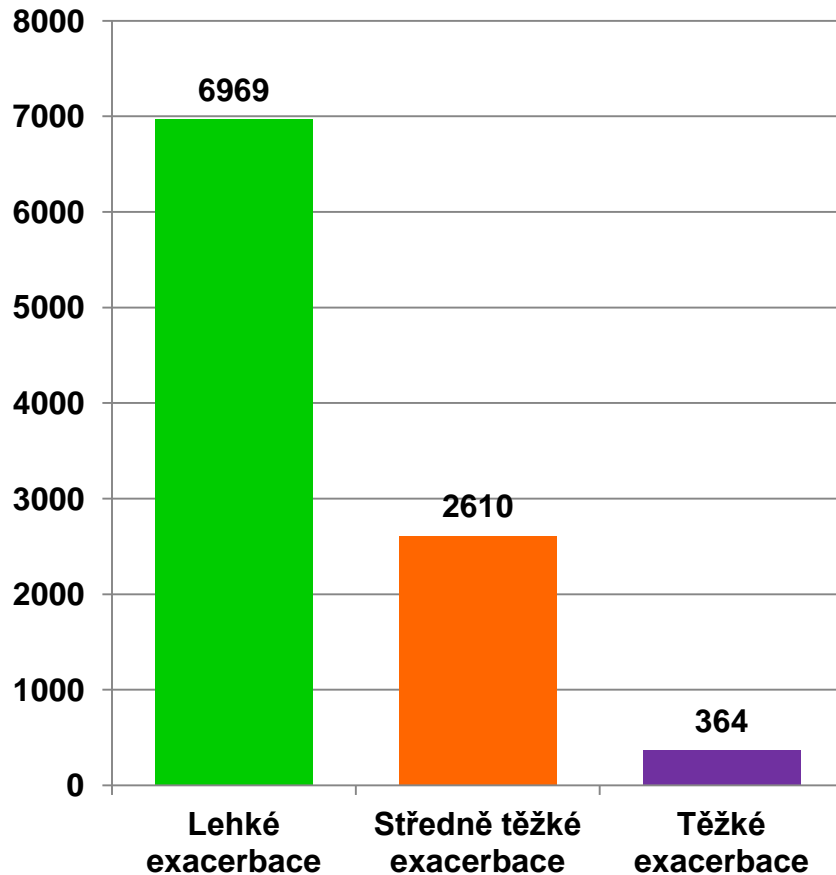

Lehké exacerbace

Počet exacerbací

Studie SPARK ¹

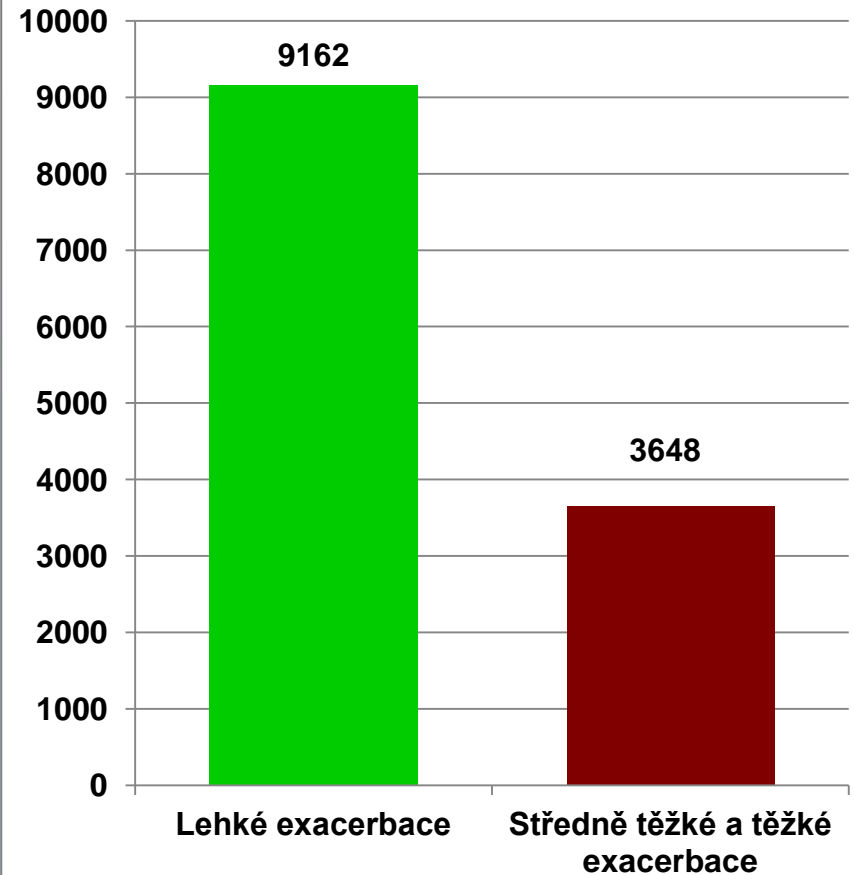
(2224 pacientů, 64 týdnů)

Počet exacerbací

Studie FLAME ²

(3362 pacientů, 52 týdnů)

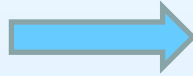
¹ Wedzicha J et al, Lancet Respir Med 2013

² Adaptováno podle Wedzicha J et al, NEJM 2016

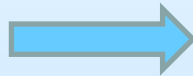

Lehké exacerbace

Lehká exacerbace
v průběhu 12 měsíců

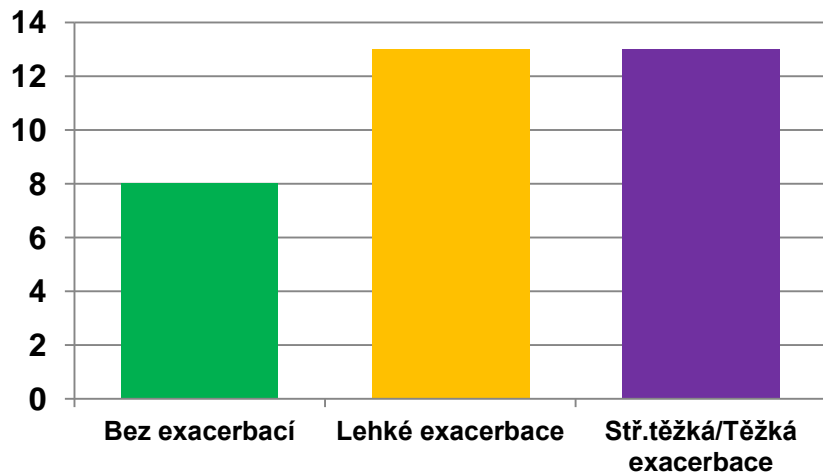

Lehká exacerbace
během dalšího roku
ve 32,2%

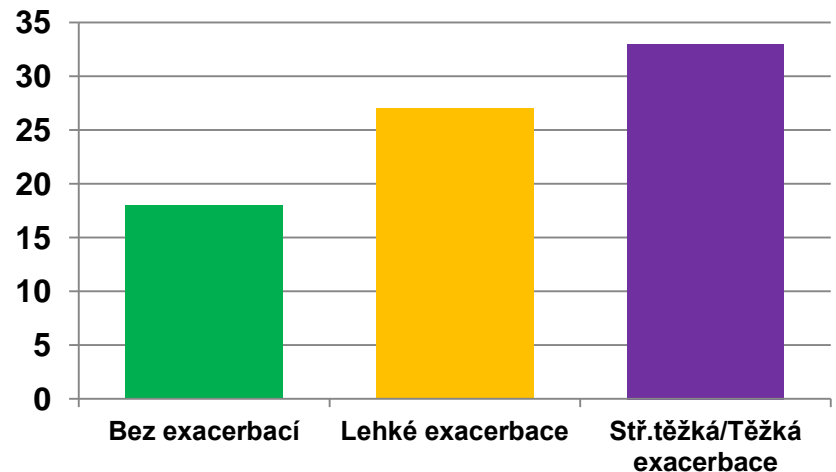

Stř.těžká/těžká exacerbace
během dalšího roku
v $\approx 17\%$
(tj.2x častěji než u pac.bez exacerbací)

CAT po roce sledování

SGRQ po roce sledování

Závěrem

- **Diferenciální diagnostika AE „Odlišit a rozpoznat“**
  - AE mohou imitovat jiná onemocnění a naopak
  - AE se mohou vyskytovat současně s jinými onemocněními
- **Koincidence AE s jiným onemocněním zhoršuje prognózu**
- **Exacerbace jsou heterogenní, lze očekávat fenotypizaci**
- **Je velký počet lehkých exacerbací, lze očekávat zvýšení jejich významu v klinické praxi**

Děkuji za pozornost